

2.10.2025

Perheiden kysely tiivistelmä

Perheiden kysely on löytänyt paikkansa osana Etelä-Savon perhekeskustoiminnan seuranta- ja arviointia. Perheiden kysely järjestettiin tänä vuonna neljättä kertaa ja kyselyyn saimme yli 700 vastausta, mikä kertoo yhteistyöllä hoidetusta viestinnästä ja markkinoinnista ja myös perheiden kiinnostuksesta kertoa mielipiteensä ja vaikuttaa lapsiperheiden toimintoihin ja palveluihin.

Perheiden kysely oli avoinna 4.-31.8.2025 ja vastauksia tuli 724 vastausta. Jäimme vain n.40 vastausta edellisestä kyselystä, joka toteutettiin 2023. Vastauksia saimme 10 Etelä-Savon kunnasta, eniten vastauksia tuli Mikkelistä (32%), Pieksämäeltä (22%) sekä Savonlinnasta (22%).

Tänä vuonna kyselyssä oli teemakysymyksiä tulevan Etelä-Savon hyvinvointisuunnitelman painopisteistä, jotka ovat Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ja riippuvuuksien ehkäisy, Hyvinvointia tukevien elintapojen ja toimitakyvyn edistäminen, Turvallisen arjen tukeminen ja Osallisuuden vahvistaminen. Perheiden kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittämistyössä sekä Etelä-Savon perhekeskustoiminnan toimintasuunnitelmaa tehdessä.

Nostoja perheiden kyselyn tuloksista

Isovanhempien antaman apu on edelleen lapsiperheiden arjen tärkein tuki, sillä 60 % vastaajista mainitsi isovanhempien avun lapsiperhearjen sujuvuutta helpottavaksi asiaksi. Lisäksi kolmannes vastaajista koki, että arki sujuu ilman apuja. Julkisen puolen palveluista vastaajien mukaan kunnan palvelut (52 %) ovat tärkein arkea helpottava asia.

Lapsiperheet arvostavat joustavuutta, sähköisiä palveluita ja käytännön apua. Suurin osa vastaajista koki joustavat työ- ja varhaiskasvatusjärjestelyt sekä varhaisen tuen sosiaali- ja terveyspalvelut erittäin tärkeiksi lapsiperheiden hyvinvoinnin vahvistavina tekijöinä. Eloisan sähköiset palvelut, kuten Palveluluukku ja chatit sekä kuntien Wilma- ja Daisy-ohjelmat nousivat esiin helppoina ja joustavina yhteydenottomuotoina. Perheiden elämäntilannemuutoksiin toivotaan konkreettista apua, esim. lapsiperheiden kotipalvelua, keskusteluapua sekä taloudellista tukea.

Mielenhyvinvoinnin nykytilaa suurin osa vastaajista kuvasi erittäin hyväksi (14,9 %) tai hyväksi (56,5 %), erittäin huonoksi vain 0,9 %. Mielen hyvinvointia vastaajat vahvistavat eniten perheen kanssa yhteisellä tekemisellä (78 %), riittäväällä unella/levolla (76 %) sekä omalla ajalla ja/tai harrastuksilla (73 %).

Perheiden turvallisuuden tunteeseen myönteisesti vaikuttaa eniten asuinalueen turvallisuus (88 %) sekä sosiaaliset suhteet (69 %).

Ensimmäistä kertaa perheiden kyselyssä oli mukana THL:n kehittämä osallisuusindikaattori, jossa osallisuutta mitataan kymmenen väittämän avulla. Tulokset muunnetaan asteikolle 0-100. Perheiden kyselyn osallisuusindikaattorin keskiarvo oli 66,4 %. Alle 50 pistettä saaneiden osuus oli 14 %. Alle 50 pistettä on THL:n määritelmän mukaan erittäin huono osallisuuden kokemus. Koska tämä kysymys oli mukana ensimmäistä kertaa, mielenkiinnolla odotamme tulevia perheiden kyselyjä, jotta näemme mihin suuntaan nämä luvut muuttuvat.

Etelä-Savon perhekeskustoiminta

www.etelasavonha.fi/perhekeskus
omaperhe.fi
omahelpperi.fi
ammattilaisena.fi

Positiivisia huomioita

Yli 99 % vastaajista koki, että koti on turvallinen lapselle. Perhe koetaan myös voimavarana, sillä perheen kanssa yhteinen tekeminen koettiin suurimpana mielen hyvinvointia vahvistavana keinona. Myös yhdessä liikkuen valtaosa vastaajista tukee lapsen arkiliikuntaa.

Vastaajat kokevat, että perustason palveluissa heidän kohdataan ja asiointi on sujuvaa. Varhaiskasvatus ja esiopetus saivat eniten mainintoja palveluista, joista perheiden tarpeet ovat tulleet kuulluksi ja perheet ovat tulleet aidosti kohdatuksi erittäin hyvin. Lisäksi avoimissa vastauksissa edellä mainittujen lisäksi seurakunta ja neuvola saivat paljon nostoja hyvästä kohtaamisesta. Vastaajien mukaan mm. neuvola, Palveluluukku, OmaEloisa ja koulu ovat esimerkkejä palveluista, joihin on helppo saada yhteyttä ja asiointi on joustavaa.

Missä voisimme vielä parantaa?

Perheiden kyselyn vastausten perusteella kehittämiskohteita on mm. toimintojen ja palveluiden tiedottamisessa ja viestinnässä. Hiukan alta kymmenesosa heistä, joiden perhe oli kohdannut riippuvuuksiin liittyviä haasteita, ei tiennyt mistä hakea apua. Vastaava luku oli myös heidän kohdallansa, jotka olivat läheisissä ihmissuhteissa olleet tilanteessa/tilanteissa, joissa turvallisuus on ollut uhattuna. Tiedottamista on tarpeen lisätä myös muiden palveluiden suhteen, esim. yli puolet vastaajista eivät olleet kuulleet Sähköisen perhekeskuksen OmaPerhe.fi tai Omahelpperi.fi -sivustoista.

Vastaajien mukaan palveluiden osalta saatavuudessa ja resursseissa olisi eniten parannettavaa. Viimeisenä kysymyksenä perheiltä kysyttiin miten lapsiperheiden hyvinvointiin voisi vaikuttaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Eniten ehdotuksia tuli neuvolan roolin vahvistamiseen, matalan kynnyksen palveluihin, vanhempien tukemiseen ja jaksamiseen, tiedottamiseen ja palveluiden näkyvyyteen sekä varhaiseen puuttumiseen ja ennaltaehkäisyyn.

Myös perheiden taloushaasteet näkyivät kyselyssä. 43 % vastaajista koki, että taloudellinen tilanne kuormittaa mielen hyvinvointia. Myös 31 % vastaajista koki, että taloudelliset rajoitteet ovat haasteena terveellisten elintapojen ylläpitämisessä.

Lisäksi lapsiperhearjen hektisyys näkyi vastauksissa. Noin puolet vastaajista koki, että ajankäyttö ja arjen hallinta vaikuttavat kuormittavasti mielen hyvinvointiin sekä ajanpuute on haaste terveellisten elintapojen ylläpitämisessä.

Lisätietoja:

Hanna Kokkonen, perhekeskuskoordinaattori, Eloisa,
hanna.kokkonen@etelasavonha.fi p. 040 3599 428

Marika Huupponen, sosiaali- ja integraatiojohtaja, Eloisa,
marika.huupponen@etelasavonha.fi p.040 3597 659

Etelä-Savon perhekeskustoiminta

www.etelasavonha.fi/perhekeskus
omaperhe.fi
omahelpperi.fi
ammattilaisenoma.fi